

KRAKOWSKI TRANSPORT BEZ TAJEMNIC

Broszura informacyjna dla Seniorów

Egzemplarz bezpłatny

Projekt graficzny

Joanna Jewstrat

Zdjęcia (Kraków)

Bartosz Szczepiński

Niniejsza broszura powstała dzięki uprzejmości Salzburg AG für Energie, Verkehr und Telekommunikation, Salzburg, Austria oraz ZGB - Zentrum für Generationen und Barrierefreiheit, Salzburg, Austria, które umożliwiły wykorzystanie niezwykle pomocnych materiałów stanowiących część własnej publikacji dla osób starszych pt.: "Mobil sein - dabei sein, Sicher mit dem Bus fahren", wydanej w roku 2007 (© Copyrights: Salzburg AG, ZGB).

Szanowni Państwo!

Broszura, którą trzymają Państwo w rękach, została przygotowana specjalnie dla Państwa – seniorów mieszkających w Krakowie i okolicach. Zgromadzono w niej informacje na temat krakowskiego systemu transportowego, dostępnych biletów i usług komunikacji publicznej. Zdajemy sobie sprawę, że nowinki techniczne (np. Krakowska Karta Miejska, automaty do sprzedaży biletów), które mają ułatwiać podróżowanie po mieście – mogą budzić Państwa obawę i nieufność. Dlatego w sposób jasny i klarowny, bogato ilustrując tę część zdjęciami, opisaliśmy zasady korzystania ze wszystkich tych urządzeń. Warto również zwrócić uwagę na część poświęconą rozwiązywaniu innych problemów, na które napotykają osoby starsze korzystające z komunikacji miejskiej, szczególnie związanych z bezpieczeństwem przejazdów.

Jestem przekonany, że broszura ta będzie dla Państwa praktycznym przewodnikiem po zagadnieniach związanych z komunikacją miejską i zachęci Państwa do korzystania z niej podczas codziennego poruszania się po Krakowie.

Jacek Majchrowski
Prezydent Miasta Krakowa

KRAKOWSKI TRANSPORT BEZ TAJEMNIC

Spis treści:

1. Krakowski system transportowy	4
2. Bilety krakowskiej komunikacji miejskiej	11
3. Porady praktyczne.....	24
4. Gimnastyka dla bezpieczeństwa.....	38

Transport w liczbach

Transport drogowy

- Kraków posiada sieć dróg o łącznej długości ok. 1 100 km,
- na 1000 mieszkańców przypada ok. 530 samochodów,
- centrum miasta podzielono na 3 strefy: A (ruch pieszy i rowerowy), B (ruch ograniczony), C (płatne parkowanie).

Transport zbiorowy

- długość sieci tramwajowej - 324 km,
- liczba linii tramwajowych - 26,
- długość sieci autobusowej - 1882 km,
- liczba linii autobusowych - 132,
- rocznie przewożonych jest ok. 350 mln pasażerów,
- usługi przewozowe na zlecenie miasta (poprzez Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu) świadczy obecnie dwóch przewoźników: MPK S.A. i MOBILIS Sp. z o.o.

Transport rowerowy

- w Krakowie istnieje ok. 80 km dróg rowerowych, sieć jest stale rozbudowywana i docelowo ma powstać system o łącznej długości ok. 580 km,
- ok. 50% gospodarstw domowych posiada rower,
- w Krakowie powstała pierwsza w Polsce bezobsługowa wypożyczalnia rowerów miejskich BikeOne (www.bikeone.pl).

Transport w dokumentach

Kraków, jako pierwsze miasto w Polsce, przyjął w 1993 roku politykę transportową zrównoważonego rozwoju. Obecnie reguluje to Uchwała nr XVIII/225/07 Rady Miasta Krakowa z dnia 4 lipca 2007 r. w sprawie przyjęcia polityki transportowej dla miasta Krakowa na lata 2007 – 2015. To podstawowy dokument określający wolę działania samorządu Krakowa w odniesieniu do planowania, organizacji i rozwoju systemu transportowego miasta.

Głównym celem przekształceń i rozwoju oraz funkcjonowania systemu transportu Krakowa jest stworzenie warunków do sprawniejszego i bezpieczniejszego przemieszczania osób i towarów, przy spełnieniu wymogów ograniczenia uciążliwości transportu dla środowiska. Ma dzięki temu nastąpić również poprawa dostępności komunikacyjnej w obrębie miasta oraz z terenów obszaru metropolitalnego, województwa i kraju.

Cele szczegółowe zapisane w polityce to zapewnienie sprawności funkcjonowania systemu transportu miasta jako zrównoważonego

w sensie gospodarczym, środowiskowym i społecznym, dalsze wzmacnianie roli i poprawa jakości transportu zbiorowego oraz wykształcenie zintegrowanego systemu metropolitalnego, zapewniającego dostępność w układzie regionu, kraju i Europy.

Uchwała z lipca 2007 roku to nie jedyny dokument poświęcony zagadnieniom transportu. Perspektywy rozwoju systemu transportowego miasta zapisano także m.in. w dokumentach:

■ **Strategii Rozwoju Krakowa**, która jest długookresowym programem trwałego i zrównoważonego rozwoju. Oznacza to osiągnięcie takiej równowagi między celami gospodarczymi, społecznymi, ochrony środowiska i zachowania dziedzictwa kulturowego, która przynosi poprawę jakości warunków życia mieszkańców, bez uszczerbku dla możliwości rozwojowych przyszłych pokoleń.

■ **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa**, które określa politykę przestrzenną w odniesieniu do obszaru gminy.

■ **Wieloletnim Planie Finansowo-Inwestycyjnym (WPFI) Miasta Krakowa** na lata 2010-2019, który jest wyrazem polityki władz miasta: finansowej oraz inwestycyjnej, zintegrowanych w sposób kompleksowy z polityką zagospodarowania przestrzennego oraz długoterminowym planowaniem rozwoju lokalnego sformułowanym w Strategii Rozwoju Miasta Krakowa.

■ **Zintegrowanym Planie Rozwoju Transportu Publicznego**, jako programie operacyjnym dla realizacji polityki miasta w zakresie transportu publicznego.

Transport w działaniach

Rozwój systemu transportu miasta to nie tylko opasłe dokumenty, ale przede wszystkim konkretne, zrealizowane już inwestycje, które ułatwiają poruszanie się po mieście. W 2008 roku to właśnie w Krakowie zakończono pierwszy, największy unijny projekt w Polsce związany z transportem publicznym. Zmodernizowano wtedy ulice Lubicz i Rakowicką, przebudowano torowisko z pętli Kamienna do Krowodrzy Górki oraz zakupiono 24 niskopodłogowe tramwaje. Koszt wszystkich inwestycji wyniósł około 270 mln zł. Połowa środków pochodziła z funduszy unijnych.

Obecnie realizowany jest w Krakowie II etap tego projektu o wartości ok. 470 mln zł, który obejmować będzie budowę nowej linii tramwajowej od Ronda Grzegórzeckiego przez Most Kotlarski do ul. Lipskiej wraz z budową ul. Kuklińskiego, przebudowę torowiska przy ul. Długiej oraz zakup 24 niskopodłogowych tramwajów.

Nie tylko olbrzymie inwestycje, ale też rozmaite inicjatywy i udogodnienia poprawiają jakość transportu publicznego w Krakowie.

■ Tam gdzie to było możliwe wydzielono pasy dla autobusów lub wprowadzono ruch autobusów po torowiskach tramwajowych (np. na ul. Grzegórzeckiej), a także wprowadzono priorytet dla ruchu tramwajowego.

■ Urządzono wspólne przystanki autobusowo - tramwajowe (np. pod Halą Targową), by przesiadający się pasażerowie nie musieli przechodzić na inny przystanek.

■ W celu ułatwienia wejścia do pojazdów na przystankach jezdni została podniesiona do poziomu chodnika (np. ul. Lubicz).

- Wprowadzono Tele-Busy, czyli usługę „autobusu na telefon”, działającą m.in. na obszarze Rybitw.
- Na części przystanków zamontowano system informacji pasażerskiej, dzięki któremu oczekujący na tramwaj lub autobus są na bieżąco informowani o czasie oczekiwania na pojazd.
- Wprowadzono integrację przestrzenną (wspólny bilet na terenie aglomeracji w różnych gminach) oraz bilet integrujący transport kolejowy i transport miejski.
- W trosce o komfort pasażerów i środowisko naturalne następuje ciągła wymiana taboru autobusowego na nowy (w tym napędzany gazem ziemnym CNG) i taboru tramwajowego na niskopodłogowe składy typu Bombardier.
- Zamontowano automaty biletowe w pojazdach i automaty Krakowskiej Karty Miejskiej na przystankach, by ułatwić pasażerom dostęp do biletów komunikacji miejskiej.

Organizacja transportu publicznego

Warto wiedzieć, jaki obecnie jest podział kompetencji pomiędzy różnymi podmiotami związanymi z transportem zbiorowym.

Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie (ZIKiT) odpowiada między innymi za infrastrukturę transportu zbiorowego, obiekty i urządzenia towarzyszące oraz za zarządzanie transportem publicznym realizowanym przez Gminę Miejską Kraków (za wyjątkiem wydawania licencji na wykonywanie transportu drogowego).

W praktyce oznacza to, że ZIKiT, w imieniu Gminy Miejskiej Kraków, organizuje transport publiczny m.in. poprzez przeprowadzanie przetargów na realizację usług przewozowych. Obecnie umowy z ZIKiT na prowadzenie usług przewozowych mają dwaj przewoźnicy: znane wszystkim MPK S.A. oraz Mobilis Sp. z o.o. (charakterystyczne żółte autobusy).

Bilety dzielą się na jednorazowe, wielorazowe i okresowe. Wszystkie rodzaje biletów - zarówno normalnych jak i ulgowych - oraz wszystkie uprawnienia w komunikacji miejskiej w Krakowie obowiązują u obu przewoźników tj. w pojazdach Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. oraz Mobilis sp. z o.o.

Cennik biletów komunikacji miejskiej w Krakowie

Rodzaj przejazdu	Ceny biletów w zł		
	NORMALNYCH	ULGOWYCH	
		USTAWOWYCH	GMINNYCH
Liniami miejskimi oraz aglomeracyjnymi zwykłymi i przyspieszonymi w miejskiej strefie biletowej (w granicach Gminy Miejskiej Kraków)			
a) przejazd jednorazowy 1 osoby w komunikacji dziennej	2,50	1,25	1,35
b) przejazd jednorazowy 1 osoby w komunikacji nocnej	2,50	1,25	-
c) przejazd jednorazowy grupowy w komunikacji dziennej			
- do 15 osób	21,00	10,50	12,50
- do 20 osób	24,00	12,00	14,50
d) przejazdy wielokrotne 1 osoby			
- przez 15 minut w komunikacji dziennej	1,80	0,90	1,00
- przez 60 minut w komunikacji dziennej	3,10	1,55	1,65
- przez 24 godziny w komunikacji dziennej i nocnej	10,40	5,20	5,70
- przez 48 godzin (2 dni) w komunikacji dziennej i nocnej	18,80	9,40	11,50
- przez 72 godziny (3 dni) w komunikacji dziennej i nocnej	25,00	12,50	15,60
- przez 7 dni w komunikacji dziennej i nocnej	38,00	19,00	23,60
e) przejazdy wielokrotne rodzinne w komunikacji dziennej w sobotę i niedzielę	10,40	-	-
Liniami aglomeracyjnymi w dwóch strefach biletowych, miejskiej i podmiejskiej, lub w strefie biletowej podmiejskiej			
a) przejazd jednorazowy 1 osoby w komunikacji dziennej	3,00	1,50	1,70
b) przejazd jednorazowy 1 osoby w komunikacji nocnej	3,00	1,50	-
c) przejazd jednorazowy grupowy w komunikacji dziennej			
- do 15 osób	30,00	15,00	18,00
- do 20 osób	35,00	17,50	21,00
d) przejazdy wielokrotne 1 osoby			
- przez 90 minut w komunikacji dziennej	5,00	2,50	3,00
- przez 24 godziny w komunikacji dziennej i nocnej	15,00	7,50	9,00
- przez 7 dni w komunikacji dziennej i nocnej	52,00	26,00	32,00
e) przejazdy wielokrotne rodzinne w komunikacji dziennej w sobotę i niedzielę	18,00	-	-

Bilety ulgowe ustawowe przysługują studentom oraz kombatanom, natomiast bilety ulgowe gminne przeznaczone są między innymi dla emerytów, osób niepełnosprawnych (dawna II grupa inwalidzka), uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz dzieci po ukończeniu 4 lat do czasu rozpoczęcia obowiązku szkolnego.

Bilet czasowy jest ważny przez 60 lub 90 minut od momentu skasowania. Bilet wieloprzejazdowy „dzienny” jest ważny od chwili skasowania przez 24 godziny w komunikacji dziennej i nocnej, we wszystkich liniach tramwajowych i autobusowych.

Bilety aglomeracyjne

Na obszarze aglomeracji krakowskiej został wprowadzony bilet aglomeracyjny, który ważny jest w strefie miejskiej lub w dwóch strefach: miejskiej i pozamiejskiej. W komunikacji aglomeracyjnej uczestniczą:

Gmina Miejska Kraków, Miasto i Gmina Skawina, Miasto i Gmina Skała, Miasto i Gmina Świątniki, Miasto i Gmina Wieliczka, Gmina Czernichów, Gmina Iwanowice, Gmina Kocmyrzów - Luborzyca, Gmina Liszki, Gmina Michałowice, Gmina Mogilany, Gmina Wielka Wieś, Gmina Zielonki, Gmina Zabierzów.

W komunikacji miejskiej na terenie miasta Krakowa, jak i poza jego terenem (gminy ościenne), nie pobiera się opłat za przewóz bagażu.

Bilety okresowe

Bilet okresowy przeznaczony jest dla tych osób, które dużo podróżują. W zależności od potrzeb można wybrać odpowiednią ofertę na dowolną liczbę miesięcy oraz na jedną, dwie linie lub całą sieć komunikacyjną. Bilet może obowiązywać od poniedziałku do piątku, a także w weekendy. Bilety okresowe ważne na wszystkie linie uprawniają również do przejazdu komunikacją nocną.

Na przykład: cena biletu okresowego ulgowego (ulga gminna) ważnego w strefie miejskiej, na jedną linię, obejmującego wszystkie dni tygodnia wynosi 22,40 zł. Jeśli porównać tę cenę z ceną biletu jednorazowego (1,35 zł) - odpowiada ona równowartości około 17 pojedynczych biletów.

Radzimy

Decydując się na zakup biletu okresowego warto wcześniej określić dokładnie kilka parametrów tak, aby bilet zaspokajał potrzeby związane z podróżowaniem. Warto się zastanowić:

- ☐ Czy potrzebują Państwo biletu tylko do strefy miejskiej, czy również do strefy podmiejskiej?
- ☐ Czy potrzebują Państwo biletu na jedną czy dwie linie? A może na wszystkie linie kursujące po Krakowie?

14 Bilety krakowskiej komunikacji miejskiej

 Czy podróżują Państwo komunikacją zbiorową od poniedziałku do piątku, czy we wszystkie dni tygodnia?

Odpowiedź na powyższe pytania pozwoli sprawnie dokonać zakupu odpowiedniego biletu.

Bilety okresowe są dostępne w Punktach Sprzedaży Biletów Okresowych. Oto ich adresy:

Adres	Telefon	Godziny otwarcia
ul. Kalwaryjska 32	12 263-01-40	pn.-pt. od 7.00 do 19.00
ul. Mogilska 15 a	12 410-14-10	pn.-pt. od 7.00 do 19.00
ul. Polonijna 1 (os. Na Kozłówce)	12 650-02-70	pn.-pt. od 7.00 do 19.00
ul. Podwale 3/5	12 428-25-30	pn.-pt. od 7.00 do 19.00 w pierwszą i ostatnią sobotę od 7.00 do 14.00
Pętla tramwajowa Krowodrza Górka	12 631-09-40	pn.-pt. od 7.00 do 19.00
os. Centrum D bl.7 (Nowa Huta)	12 680-10-90	pn.-pt. od 7.00 do 19.00

Krakowska Karta Miejska - do czego służy i jak z niej korzystać?

Krakowska Karta Miejska (KKM) jest nośnikiem biletów okresowych komunikacji miejskiej w Krakowie i stanowi doskonałe rozwiązanie dla tych, którzy regularnie korzystają z transportu publicznego i nie lubią tracić czasu w kolejce do Punktu Sprzedaży Biletów Okresowych. Na karcie można zapisać bilet okresowy na dowolną liczbę miesięcy, dowolny numer linii i począwszy od dowolnego dnia miesiąca. Krakowska Karta Miejska ważna jest wraz z legitymacją (popularnie zwaną „znaczkiem”). Krakowską Kartę Miejską można doładować w każdym Punkcie Sprzedaży Biletów Okresowych lub samodzielnie w automacie KKM.

Automat KKM jest wyposażony w ekran dotykowy umożliwiający wybór odpowiednich opcji. W automacie tym można nie tylko doładować Kartę, ale również kupić każdy z obowiązujących w Krakowie biletów (jednorazowy, godzinny, dobowy itd.), zarówno normalnych, jak i ulgowych.

Krakowska Karta Miejska służy także do zakupu punktów parkingowych w automatach parkingowych. W automacie KKM dostępne są też informacje turystyczne dotyczące Krakowa i okolic, informacje dotyczące komunikacji miejskiej i strefy płatnego parkowania.

Jak kupić bilet okresowy na Krakowskiej Karcie Miejskiej?

- Pierwszą kartę pobiera się w Punkcie Sprzedaży Biletów Okresowych (za darmo, przy zakupie pierwszego biletu na tej karcie).
- Kolejnych doładowań można dokonać w automacie KKM lub w Punkcie Sprzedaży Biletów Okresowych.

Jak doładować KKM w automacie?

- Kartę należy umieścić w czytniku.
- Z opcji na ekranie należy wybrać numer linii i datę rozpoczęcia ważności biletu.
- Po wrzuceniu do automatu odpowiedniej sumy pieniędzy, automatycznie dokonuje się zapis danych na karcie.

Automat KKM jest przystosowany do przyjmowania monet i banknotów (oprócz nominału 200 zł) oraz do wydawania reszty. W niektórych automatach można także płacić bankową kartą płatniczą - liczba tych automatów stale rośnie.

W automacie nie można nabyć prawa do ulgi. Oznacza to, że jeżeli np. osoba nabywa prawo do emerytury i tym samym może korzystać z biletów ulgowych gminnych, musi udać się do Punktu Sprzedaży Biletów Okresowych, okazać dokument uprawniający do ulgi (legitymację emeryta lub prawomocną decyzję o przyznaniu świadczeń emerytalnych) i zakodować na karcie ulgowy bilet. Następne bilety można kupować już w automacie aż do momentu wygaśnięcia prawa do ulgi (lub nabycia praw do innej ulgi).

Osoby, które ukończyły 70 lat, są uprawnione do bezpłatnych przejazdów krakowską komunikacją miejską.

Ulgi

Emerytom oraz osobom w wieku emerytalnym, ale jeszcze czynnym zawodowo, po naliczeniu emerytury przysługuje prawo do korzystania z biletów ulgowych gminnych na podstawie wyrobionej legitymacji emerytalnej.

Osoby posiadające orzeczoną niepełnosprawność (z narządu słuchu albo z orzeczeniem określającym umiarkowany stopień niepełnosprawności lub całkowitą niezdolność do pracy - dawna II grupa inwalidzka), mają prawo do korzystania ze zniżek w komunikacji zbiorowej. W takim przypadku należy podróżować transportem publicznym na podstawie biletów ulgowych gminnych.

Do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską uprawnione są między innymi osoby niepełnosprawne z orzeczeniem określającym znaczny stopień niepełnosprawności lub całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji (dawna I grupa inwalidzka) wraz z opiekunem towarzyszącym im w pojeździe.

Pełną listę osób uprawnionych do bezpłatnych przejazdów oraz szczegóły dotyczące dokumentów poświadczających uprawnienie, znajdują Państwo w pojazdach oraz na przystankach komunikacji zbiorowej, a także na stronie www.mpk.krakow.pl.

Radzimy:

- Jeśli jeżdżą Państwo autobusem lub tramwajem dość często, radzimy zdecydować się na korzystny cenowo bilet okresowy. Nie trzeba go kasować przy każdej podróży. Proszę jednak pamiętać, że bilet okresowy trzeba zawsze mieć ze sobą w tramwaju i autobusie!
- Jeśli podróżują Państwo komunikacją miejską od czasu do czasu, proszę zaopatrzyć się wcześniej w kilka pojedynczych biletów. Są one dostępne w kioskach, automatach Krakowskiej Karty Miejskiej lub automatach biletowych w pojazdach komunikacji zbiorowej.
- Jeśli zdarzy się, że nie wystarczy Państwu czasu, aby postarać się o bilet wcześniej, a w pojeździe nie ma automatu biletowego, można go kupić za dopłatą u kierowcy i motorniczego.

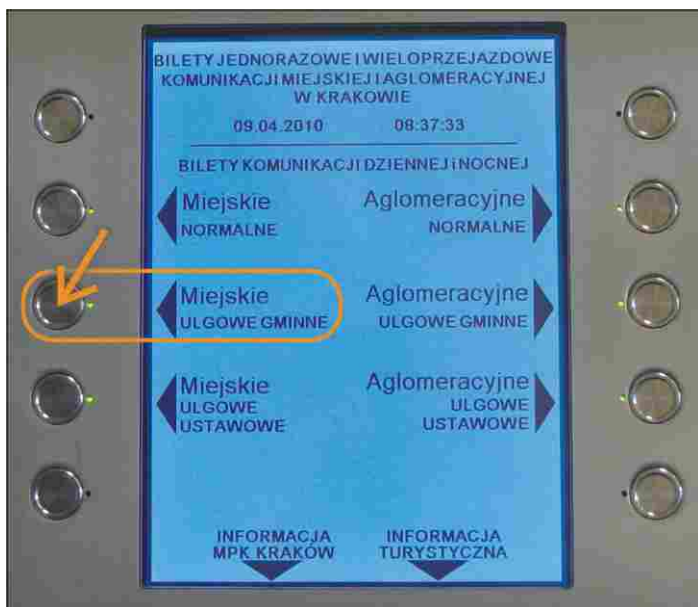
Jeśli posiadają Państwo ważny bilet okresowy lub dokument uprawniający do przejazdów ulgowych i bezpłatnych a nie mieli go Państwo przy sobie w czasie kontroli, proszę okazać go w ciągu 7 dni w Sekcji Kontroli Biletów MPK S.A. w Krakowie przy ul. św. Wawrzyńca 13 (parter, pokój nr 14, w godz. 08.00 -16.00, w dni robocze). Na tej podstawie, po zapłaceniu opłaty manipulacyjnej (5 zł), sprawa zostanie zakończona.

Instrukcja zakupu biletu w automacie biletowym

Poniżej prezentujemy instrukcję, która pozwoli Państwu sprawnie kupić bilet w automatach biletowych znajdujących się w pojazdach komunikacji zbiorowej. Instrukcję oparto na przykładzie zakupu jednorazowego biletu ulgowego gminnego. Podobnie można kupić każdy inny bilet.

Krok I

Na ekranie startowym każdego automatu znajdują Państwo różne rodzaje biletów z podziałem na „Miejskie” (lewa strona ekranu) oraz „Aglomeracyjne” (prawa strona ekranu). Pierwszym krokiem jest wybór biletu, który chcemy kupić. Do tego celu służą okrągłe przyciski znajdujące się po obu stronach ekranu. Za każdy z biletów odpowiada inny przycisk. Przycisk zawsze znajduje się w najbliższym sąsiedztwie komunikatu wyświetlanego na ekranie i jest wskazywany strzałką.

Krok 2

Chcąc kupić bilet miejski ulgowy gminny wciskamy przycisk znajdujący się po lewej stronie napisu. Po wciśnięciu pokaże się nam ekran, na którym dokonamy wyboru rodzaju biletu: „Jednorazowy”, „Tygodniowy” lub „Grupowy” (po lewej stronie ekranu) lub wieloprzejazdowy (po prawej stronie ekranu). Aby zakupić bilet jednorazowy wybieramy odpowiednią opcję. Zasada jest identyczna jak w kroku nr 1: używamy przycisku wskazanego strzałką, znajdującego się w najbliższym sąsiedztwie wybranej opcji.

Chcąc powrócić do poprzedniego widoku ekranu należy użyć przycisku „Powrót” znajdującego się pod ekranem.

Krok 3

Po wybraniu odpowiedniego biletu, na ekranie pojawi się kwota, jaką musimy za niego zapłacić.

W naszym przypadku jest to 1,35 zł. Monety (w automatach są akceptowane monety o nominałach 5 gr, 10 gr, 20 gr, 50 gr, 1 zł, 2 zł, 5 zł) należy wrzucić do otworu znajdującego się u góry automatu, nad napisem „BILETY”. Automat biletowy wydaje resztę, jednak może się zdarzyć, iż z uwagi na brak monet w automacie wyświetli nam się komentarz „zapłata tylko odliczoną gotówką”. W takiej sytuacji zakup biletu będzie możliwy tylko w przypadku posiadania dokładnej kwoty w monetach.

Chcąc powrócić do poprzedniego widoku ekranu należy użyć przycisku „Powrót” znajdującego się pod ekranem. Można też z tego poziomu dodawać kolejne bilety do zakupu.

Krok 4

Po zapłacie za bilet, na ekranie wyświetli się napis: „Bilet w trakcie wydruku”. Bilet i ewentualną resztę należy odebrać z wnęki znajdującej się u dołu automatu. Wnęka jest chroniona przezroczystą szybką, jednak przy włożeniu ręki szyba uchyli się umożliwiając odbiór biletu i reszty pieniędzy. Prosimy pamiętać, że aby zakupiony bilet był ważny, należy go skasować.

Planowanie podróży

Nawet jeśli dobrze znają Państwo „swoją” linię komunikacyjną, warto od czasu do czasu sprawdzić, czy z uwagi na remont lub inną nadzwyczajną okoliczność nie zmieniła się jej trasa lub rozkład jazdy. Takie informacje najłatwiej znaleźć w Internecie. Na stronach internetowych www.zikit.krakow.pl oraz www.mpk.krakow.pl znajdą Państwo m.in.:

- bieżące komunikaty (np. o prowadzonych remontach, zmianach tras poszczególnych linii itp.),
- rozkłady jazdy,
- informacje na temat biletów,
- mapy komunikacyjne,
- regulamin przewozu osób i bagażu,
- wyszukiwarkę połączeń (dzięki niej łatwo można sprawdzić jak dotrzeć do celu).

Na stronie internetowej www.krakow.jakdojade.pl mogą Państwo skorzystać z wyszukiwarki połączeń w komunikacji miejskiej. Po wejściu na stronę otworzy się ekran, na którym mogą Państwo wyznaczyć trasę podróży, określając „skąd” i „dokąd” chcą Państwo jechać.

Po wciśnięciu przycisku „Szukaj” system pokaże m.in.: linię tramwaju lub autobusu, którą powinniśmy wybrać i przystanek, na który należy się udać. System „doradzi” Państwu także odpowiedni kurs w zależności od wcześniej podanego przedziału czasowego.

Równocześnie będą Państwo mogli zobaczyć jak wygląda trasa zaplanowanej podróży na mapie Krakowa.

Połączenia
Rozkład i trasa
Logowanie

Wcześniej

17
4

12:02 - 12:35 (33 min + 3 min Pieszko)

12:02 poczekaj podziły

17
kier. Kiepiec Wandy (2 min)

Możliwe również linie: 16 21 301 302 303

12:02 Os. Zgody

12:04 Plac Centralny (1. przystanek)

4
kier. Bronowice Małe (26 min)

12:09 Plac Centralny

pokaż wszystkie przystanki

12:35 Pl. Wszystkich Świętych (13. przystanek)

Pieszko ok. 3 min (110 m w linii prostej)

12:38 koniec podróży

Link do trasy
Wydruk
Inne linie

16
4

12:06 12:06 - 12:45 12:48 (39 min + 3 min Pieszko)

17
4

12:22 12:22 - 12:53 12:56 (31 min + 3 min Pieszko)

Później

KRAKOWSKI TRANSPORT BEZ TAJEMNIC

26 Informacje praktyczne

Jeśli nie posiadają Państwo dostępu do Internetu, można zadzwonić na numer informacyjny MPK S.A. – 19 150 (z telefonów komórkowych 12 19 150). Po połączeniu, zgodnie z zapowiedzią głosową, proszę wybrać odpowiedni temat rozmowy (np. po wciśnięciu „1”, można uzyskać informację na temat rozkładów jazdy) lub poczekać na zgłoszenie operatora. Numer informacyjny jest całodobowy. Pracownik informacji pomoże Państwu szybko znaleźć najlepszą i najkorzystniejszą drogę do celu.

Proszę pamiętać, że w sezonie wakacyjnym następuje zmiana rozkładów jazdy, a w święta państwowe autobusy i tramwaje kursują wg rozkładów niedzielnych.

W pojeździe... **Które drzwi wybrać?**

Wsiadanie do autobusu lub tramwaju to dla wielu osób stresujący moment. Każdy autobus/tramwaj ma kilka wejść, które otwierają się automatycznie po wciśnięciu przycisku:

■ Jeśli posiadają Państwo wcześniej zakupiony bilet lub bilet miesięczny, proszę skorzystać z wejścia środkowego. W pobliżu drzwi znajduje się kasownik biletów. Blisko jest też do wygodnych miejsc siedzących z przodu

■ Jeśli korzystają Państwo z wózka lub chodzika, proszę skorzystać z tego wejścia, przy którym znajduje się niebieski przycisk z oznaczeniem „wózek dziecięcy”. Po jego naciśnięciu drzwi pozostaną tak długo otwarte, aż bezpiecznie wejdą Państwo do środka. Taki przycisk znajduje się najczęściej przy drugich i ostatnich drzwiach.

■ Z wejścia z przodu warto skorzystać wtedy, gdy planują Państwo kupić bilet u kierowcy, ale także wtedy, gdy z jakiegokolwiek powodu przy wsiadaniu i podczas jazdy będą Państwo czuć się bezpieczniej w pobliżu prowadzącego pojazd.

Czy w komunikacji miejskiej można przewieźć chodzik?

W pojazdach komunikacji miejskiej można bez przeszkód przewieźć chodzik. By ułatwić sobie wejście do autobusu, trzeba poprosić kierowcę by obniżył pojazd, a podróżnych - o pomoc podczas wsiadania i wysiadania. Najlepiej zająć miejsce, w pobliżu którego zwykle stawiane są wózki dziecięce, ponieważ tam chodzik można zabezpieczyć dodatkowym pasem. Chodzik należy w autobusie mieć blisko siebie. Należy zawsze zwracać uwagę, aby hamulce były prawidłowo zaciągnięte.

Co zrobić, by wysiąść?

Krakowskie autobusy i tramwaje zatrzymują się na większości przystanków. Trzeba jednak pamiętać, by nacisnąć przycisk „Stop” lub przycisk „Otwieranie drzwi”, znajdujący się obok drzwi w pojazdach komunikacji. Tylko wtedy drzwi otworzą się. Jeśli czują się Państwo niepewnie, warto poprosić innego pasażera o naciśnięcie tego przycisku i wstać z miejsca dopiero wtedy, kiedy pojazd się zatrzyma!

Jeśli któryś z pasażerów naciśnie przycisk wcześniej, na wyświetlaczu pośrodku pojazdu pojawia się podświetlony napis „STOP”. W takim przypadku można pozostać na swoim miejscu aż do zatrzymania autobusu czy tramwaju, ponieważ drzwi z pewnością otworzą się po zatrzymaniu pojazdu. Do wysiadania trzeba jednak przygotować się odpowiednio wcześniej i być gotowym do podejścia do drzwi zaraz po tym, gdy pojazd stanie na przystanku.

Przy nazwach niektórych przystanków stosowany jest skrót „NŻ”. Oznacza on przystanek „na żądanie” - kierowca zatrzyma na nim pojazd tylko wtedy, jeśli wcześniej zostanie naciśnięty przycisk „stop”, znajdujący się na poręczy przy drzwiach tramwaju/autobusu. Proszę pamiętać o tym, by odpowiednio wcześniej podejść do drzwi i zasygnalizować chęć wyjścia.

Bezpieczeństwo pasażerów

Nawet wtedy, gdy kierowca stara się jechać ostrożnie, czasem nie może ominąć nierówności na jezdni, a nieraz musi nieoczekiwanie hamować i podjeżdżać. Dlatego w każdej chwili w czasie jazdy należy liczyć się z utratą równowagi. Aby w takich - najczęściej nieoczekiwanych - sytuacjach, nie doszło do upadku, który może mieć poważne konsekwencje, konieczne jest przestrzeganie kilku prostych, aczkolwiek bardzo istotnych rad:

■ Należy zachować ostrożność podczas wsiadania do tramwaju/autobusu. Trzeba poczekać aż pojazd stanie i dopiero wtedy dojść do niego. Najpierw jednak konieczne trzeba rozejrzeć się dookoła - czy na pewno wszyscy kierowcy samochodów, motocykliści i rowerzyści się zatrzymali?

■ Nie należy tworzyć niepotrzebnego tłoku podczas wsiadania do pojazdu. Pierwszeństwo mają pasażerowie wysiadający, a dopiero potem wsiadający. Jeżeli ustawią się Państwo przy tych drzwiach, przy których stoi mniej ludzi – zmniejszą Państwo ryzyko upadku bądź kradzieży.

■ Jeśli mają Państwo poważne problemy ze sprawnością, prosimy pamiętać, aby skorzystać z wejścia najbliższego kierowcy pojazdu - tam znajdują się miejsca przeznaczone specjalnie dla Państwa. Miejsca blisko kierowcy są też z reguły bezpieczniejsze.

■ Nie warto jednak być zbyt wybrednym, tylko usiąść na najbliższym wolnym miejscu. Im prędzej Państwo zajmą miejsce, tym wcześniej będą gotowi do podróży.

■ Szczególnie niebezpieczna sytuacja wiąże się z kasowaniem biletu. Warto bilet trzymać zawsze w tym samym miejscu, tak aby łatwo było po niego sięgnąć. Oszczędzi to zbędnego stresu podczas kasowania lub kontroli biletów. Trzeba też zwrócić uwagę, by podczas wyciągania biletu z torby lub portfela nie ułatwiać zadania kieszonkowcom. By ograniczyć ryzyko upadku podczas kasowania biletu należy pamiętać o przyjęciu odpowiedniej, stabilnej postawy. Jeśli mają Państwo problemy ze skasowaniem biletu (np. kasownik jest za daleko), warto poprosić kogoś o pomoc. Na pewno nikt nie odmówi!

■ Jeśli nie ma w pobliżu wolnego miejsca siedzącego, należy stanąć tam, gdzie można się o coś oprzeć. Po odstawieniu bagażu należy trzymać się mocno – jeśli to możliwe obiema rękami – poręczy lub uchwyty i stanąć w szerszym rozkroku.

■ Proszę zmieniać miejsce tylko wtedy, gdy jest to naprawdę konieczne i tylko w trakcie postoju na przystanku.

Często pasażerowie spieszą się podczas wysiadania, ponieważ obawiają się, że mogą zostać zakleszczeni w drzwiach. Aby uniknąć takich sytuacji, drzwi w autobusach i tramwajach zostały wyposażone w specjalny, podwójny system zabezpieczający.

Komórka fotoelektryczna na najniższym stopniu mierzy, czy w obszarze wychodzenia z pojazdu znajdują się jeszcze osoby. Dopiero trzy sekundy po tym, gdy pasażer opuści pojazd, automatyka przekazuje do systemu zamykania sygnał do zamknięcia drzwi.

Może się jednak zdarzyć, że gdy pasażer jest jeszcze na zewnątrz, a ręką przytrzymuje się poręczy, drzwi próbują się zamknąć, ponieważ komórka fotoelektryczna nie wykrywa nikogo na najniższym stopniu. Właśnie w takich przypadkach działa kolejny system zabezpieczający: w gumowych uszczelkach w drzwiach zamontowano czujniki – małe przyciski, które reagują natychmiast, gdy dostanie się pomiędzy nie nawet najmniejsza rzecz. Dzięki temu czujniki wykryją każdy opór, a drzwi otwierają się natychmiast, bez skaleczenia pasażera!

Radzimy:

Przypominamy, że w tłumie łatwo stać się ofiarą kieszonkowca. Dlatego warto przestrzegać kilku prostych zasad:

- Należy unikać „sztucznego tłoku” wewnątrz autobusu/tramwaju i przy drzwiach.
- Już przed wejściem do pojazdu warto mieć przygotowany bilet lub odliczoną sumę na jego zakup, by w tłoku nie otwierać portfela.
- Nie powinno się nosić większych kwot przy sobie, a dokumenty, które nie są niezbędne, należy zostawić w domu.
- Torbę należy trzymać z przodu lub w dobrze widocznym miejscu.

Nie dajmy się oszustom! Proszę pamiętać, że kontroler biletów powinien posiadać identyfikator uprawniający do przeprowadzania kontroli biletów oraz czytnik Krakowskiej Karty Miejskiej.

Pomoc

Prośbienie o pomoc wielu ludziom sprawia problem. A przecież nie jest oznaką słabości, ale znajomości naszych mocnych i słabych stron. Jeśli zatem czują się Państwo niepewnie, trzeba koniecznie o tym powiedzieć. Przekonają się Państwo, że inni pasażerowie rozumieją te obawy. Przecież każdy z nas, niezależnie od wieku, znajduje się czasem w sytuacji, gdy potrzebuje pomocy innych.

By niepotrzebnie się nie denerwować wsiadaniem do pojazdu, warto zawnazs poprosić o pomoc kogoś, kto też czeka na przystanku.

Młodzi ludzie nie zawsze wstają, aby ustąpić miejsca starszej osobie. Czasem rzeczywiście świadczy to o brakach w wychowaniu, ale nie należy wszystkich mierzyć jedną miarą. Młodzi ludzie nie wiedzą, jak się czuje człowiek w starszym wieku, nie potrafią wyobrazić sobie co oznacza obawa przed upadkiem i jego skutkami. Nie należy się wahać, trzeba przejąć inicjatywę i poprosić o ustąpienie miejsca.

Warto też wyjaśnić młodym ludziom, jak ważne dla Państwa bezpieczeństwa jest miejsce siedzące. Gotowość do pomocy z pewnością od razu będzie większa.

Do Państwa dyspozycji są też kierowcy i motorniczowie. Starają się oni uwzględnić potrzeby ludzi starszych, o ograniczonych możliwościach poruszania się oraz osób niepełnosprawnych zawsze wtedy, gdy tylko jest to możliwe. Proszę jednak pamiętać, że pracują oni pod presją czasu, muszą skupić swoją uwagę na drodze, na innych uczestnikach ruchu, sygnalizacji świetlnej, a czasem jeszcze sprzedawać bilety. Jeżeli chcą Państwo uzyskać prostą informację - prowadzący pojazd udzieli jej. Proszę jednak nie oburzać się, że jego odpowiedzi są zwykle krótkie i zwięzłe.

Pochwalenie uprzejmego kierowcy i uśmiech będzie z pewnością miłym gestem z Państwa strony!

Przydatne telefony i adresy

Prosimy pamiętać, że nie są Państwo biernymi klientami krakowskiej komunikacji. Mogą Państwo kontaktować się z przedstawicielami krakowskich przewoźników miejskich, gdy:

- Zgubili Państwo coś w tramwaju lub autobusie MPK
– telefon do Biura Rzeczy Znalezionych: **12 254-11-50**.
- Chcieliby Państwo uzyskać informację na temat pracy MPK czy rozkładu jazdy lub złożyć skargę/pochwałę na temat funkcjonowania MPK
– telefon do Informacji: **19 150**.

Do MPK S.A. można również przysyłać korespondencję elektroniczną. Oto przydatne adresy e-mail:

- Wnioski i uwagi na temat rozkładów jazdy: rozklady@mpk.krakow.pl
- Informacje o taryfie przewozowej: taryfa@mpk.krakow.pl.
- Informacje o opłatach dodatkowych za przejazdy bez ważnego biletu: windykacja@mpk.krakow.pl
- Wnioski i uwagi dotyczące funkcjonowania strony internetowej webmaster@mpk.krakow.pl
- Skargi i pochwały: skargi@mpk.krakow.pl; pochwaly@mpk.krakow.pl

Jeśli mają Państwo uwagi lub spostrzeżenia na temat usług świadczonych przez drugiego z krakowskich przewoźników – Mobilis Sp. z o.o., prosimy kierować je na poniższy adres:

ul. Sołtysowska 1
30-589 Kraków.

Można również dzwonić pod nr telefonu: 12 684-00-45 lub pisać na adres internetowy: krakow@mobilis.pl.

Przyjmowanie stron w siedzibie krakowskiego oddziału Mobilis Sp. z o.o. (ul. Sołtysowska 1), odbywa się od poniedziałku do piątku w godzinach od 12.00 do 15.00. Pod numer telefonu 12 684-50-00 (całodobowa dyspozytornia ruchu), można z kolei kierować wszelkie prośby, np. o pomoc przy wsiadaniu i wysiadaniu osoby niepełnosprawnej, poruszającej się na wózku inwalidzkim. W takim przypadku dyspozytor zawiadomi odpowiedniego kierowcę, że o danej godzinie na danym przystanku taka pomoc będzie wskazana. Prosimy nie zapominać, że wszyscy kierowcy, zarówno MPK, jak i Mobilisa, są odpowiednio przeszkoleni w tym zakresie.

Jeśli zostawili lub zgubili Państwo coś w autobusach Mobilisa, należy skontaktować się z Biurem Rzeczy Znalezionych MPK. Tam oddawane są wszystkie „zguby” z komunikacji miejskiej.

W kwestiach dotyczących organizacji i zarządzania transportem publicznym realizowanym przez Gminę Miejską Kraków mogą Państwo kontaktować się z Zarządem Infrastruktury Komunalnej i Transportu z siedzibą przy ul. Centralnej 53, 31-586 Kraków, tel. 012 616 7000, sekretariat@zikit.krakow.pl.

Jednym z największych wyzwań w czasie jazdy autobusem lub tramwajem jest utrzymanie równowagi. Dlatego warto ją ćwiczyć! Zachęcamy, by spróbowali Państwo wykonać przynajmniej dwa z czterech takich ćwiczeń dziennie. W ten sposób poprawią Państwo swoją sprawność, która przydaje się nie tylko podczas jazdy komunikacją miejską.

Ćwiczenie 1: „Chodzenie po linie”

Potrzebny jest: jeden niezbyt gruby ręcznik kąpielowy

Należy położyć na ziemi ręcznik złożony wzdłuż dłuższego boku. Trzeba teraz chodzić po ręczniku jak tancerka na linie. Należy wolno zawracać i balansować w odwrotnym kierunku. Na początku mogą Państwo jeszcze patrzeć na ziemię. Kiedy poczują się Państwo pewniej, należy spróbować wykonywać ćwiczenie z patrzeniem prosto przed siebie. Można przy tym ustalić sobie jeden punkt na ścianie.

Już trzy minuty dziennie takiego balansowania wyraźnie zwiększa ukrwienie mózgu!

Ćwiczenie 2: „Pomiędzy dwoma krzesłami”

Potrzebne są: 2 krzesła

Należy ustawić krzesła oparciami do siebie w odległości 1 metra, stanąć między nimi, przytrzymać się mocno oparć i podnieść przy tym jedną nogę. Jeśli uda się Państwu utrzymać równowagę, należy puścić oparcia i wytrzymać w tej pozycji tak długo, jak to możliwe. Jeśli poczują się Państwo niepewnie należy oprzeć się na oparciu aż do odzyskania równowagi i spróbować ponownie. Następnie trzeba zmienić podnoszoną nogę.

„Fotocopyright: ZGB - Zentrum für Generationen und Barrierefreiheit Salzburg”

Ćwiczenie 3: „Spacer wśród chmur”

Potrzebne są: gruba, raczej twarda poduszka (lub dwie miękkie, jedna na drugiej), dwa krzesła

Należy ustawić krzesła jak w ćwiczeniu 2 i położyć poduszkę między nimi na ziemi. Proszę wejść obiema nogami na poduszkę, trzymając się przy tym jeszcze oparć.

Teraz należy chodzić w miejscu. Kiedy poczują się Państwo wystarczająco bezpiecznie, można puścić oparcia. Po minucie proszę zrobić krótką przerwę i powtórzyć ćwiczenie z zamkniętymi oczami (mruganie i przytrzymywanie się oparć co jakiś czas jest dozwolone!)

Ćwiczenie 4: „Orle oko”

Należy ustawić się w pewnym, szerokim rozkroku. Potem trzeba podnieść wyprostowane prawe ramię poziomo, trzymając palec wskazujący skierowany ku górze. Proszę skierować wzrok na ten palec. Należy poruszać teraz ramieniem w prawo i z powrotem. Trzeba wodzić oczami za palcem wskazującym, bez przekręcania głowy. Ćwiczenie trzeba powtórzyć dwa razy, a następnie zmienić ramię.

KARTECZKI POMOCNICZE

Imię i nazwisko:	
ICE - nr tel. do bliskiej osoby:	
Adres zamieszkania:	
Nr telefonu:	Grupa krwi:
Inna ważna informacja:	

Jeśli potrzebujesz więcej miejsca,
użyj drugiej strony karteczki.

Instrukcja:

1. Wytnij karteczkę
2. Wypisz na niej ważne informacje
3. Schowaj ją w torebce lub w portfelu

Pamiętaj, aby zawsze mieć tę karteczkę przy sobie, gdy wychodzisz z domu!

Instrukcja:

1. Wytnij karteczkę
2. Wypisz na niej ważne informacje
3. Połóż ją przy telefonie

Nr tel. najbliższej osoby:	112 – ogólny numer alarmowy 999 – pogotowie ratunkowe 998 – straż pożarna 997 – policja
Gdzie dzwonić w razie problemów?	
Inne ważne tel.:	

Jeśli potrzebujesz więcej miejsca,
użyj drugiej strony karteczki.

Pamiętaj, aby ta karteczka była w widocznym miejscu - nie chowaj jej!

Organizatorzy

Patroni medialni

WWW.KRAKOW.PL

Sponsorzy

Projekt AENEAS jest wspierany przez:

Urząd Miasta Krakowa
Biuro Infrastruktury Miasta
Os. Zgody 2, 31-949 Kraków
tel. 012 616 8818, faks 012 616 88 01
im.umk@um.krakow.pl

www.krakow.pl

